

RAPORT Z MONITORINGU PROGRAMU REGIONALNEGO RADIA PUBLICZNEGO RADIO ŁÓDŹ S.A.

NADANEGO W OKRESIE 24-30kwietnia 2017 ROKU

POD KĄTEM:

1. OCENY OFERTY PROGRAMOWEJ, W TYM SPOSOBU REALIZACJI ZADAŃ PROGRAMOWYCH NADAWCY PUBLICZNEGO, OKREŚLONYCH W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 29 GRUDNIA 1992 R. O RADIOFONII I TELEWIZJI ORAZ W ROZPORZĄDZENIU KRRIT Z 27.04.2011 ROKU
2. STOPNIA REALIZACJI UZGODNIONYCH PRZEZ NADAWCĘ Z KRRIT PLANÓW PROGRAMOWYCH NA ROK 2017

Część 2

Na zlecenie
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji
ZP/1/DMP/2017

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
Edukacyjne Laboratorium Mediów Społecznościowych

Kraków 2017

Spis treści

Zakres i metodologia badania.....	3
Zakres.....	3
Metoda	3
Badana próba	16
Opisowa ocena sumaryczna	19
D. Opisowa ocena jakości programu.....	20
Walory i mocne strony	20
Niedostatki i słabe strony	21
Ocena realizacji zasad pluralizmu, bezstronności i wyważenia	22

Zakres i metodologia badania

Zakres

Badanie objęło zawartość programu Radia Łódź S.A. nadanego w okresie od 24 do 30 kwietnia 2017 roku, a więc tygodniową próbę programu. Celem badania było dokonanie oceny jakości oferty programowej oraz sposobu realizowania planów programowych na rok 2017 uzgodnionych z Krajową Radą Radiofonii i Telewizji.

Ocenie jakościowej zostały poddane także wyemitowane w badanym okresie audycje informacyjne i publicystyczne, w szczególności realizacja przez nadawcę wymagań wskazanych w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U.2016.639 ze zmianami) tj. zachowanie pluralizmu, bezstronności, wyważenia i niezależności.

Badana próba obejmowała łącznie 168 godzin nagranych programu. Badanie wykonane zostało w okresie od 19 czerwca do 16 sierpnia 2017 roku.

Metoda

Zgodnie z wytycznymi zawartymi w Załączniku nr 1 do umowy (rozdział II, p. II) raporty z analizy mają zawierać cztery części:

- Strukturę gatunkową programu (Część A)
- Opis zawartości programu (Część B)
- Opisową ocenę realizacji planów programowych (Część C)
- Opisową ocenę jakości analizowanego programu (Część D).

Ad. A

Gatunkowa struktura programu obejmuje podział audycji na kategorie wskazane w art. 21 ust. 1 ustawy o rtv i zobrazowana została przy pomocy

tabeli uwzględniającej udział godzinowy i procentowy tych kategorii w tygodniowym czasie nadawania (168 godzin programu). Dodatkową kategorią uwzględnioną w tabeli jest wielkość i procentowy udział reklamy, autopromocji (wraz z ogłoszeniami nadawcy) oraz telesprzedaży.

Dla tych kategorii, do których ma to zastosowanie, dokonana została prezentacja udziału godzinowego i procentowego warstwy słownej i muzycznej.

W wypadku analizy programu radia regionalnego w tabeli umieszczony został również zakres godzinowy i procentowy udział treści regionalnych w badanym tygodniowym czasie nadawania.

Zobrazowaniu struktury gatunkowej służą w tej części wykresy:

- Udziału procentowego kategorii audycji oraz reklamy, autopromocji i telesprzedaży.
- Udziału warstwy słownej, muzyki, reklamy i autopromocji.
- Udziału treści regionalnych.

Wyniki zaprezentowane za pomocą tabeli i wykresów stanowiły jeden z elementów uwzględnionych w ocenie realizacji planów programowych (Część C).

Ad. B

Zawartość programu opisana jest w podziale na kategorie i podkategorie wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy o rtv i wg podkategorii audycji oznaczonych literami w rozporządzeniu KRRiT z 27 kwietnia 2011 r. i w tym samym porządku. Jednostką prezentacyjną jest audycja, która opisana jest poprzez metryczkę i krótką charakterystykę. Metryczka zawiera

- tytuł/nazwę audycji;
- dni i godziny emisji poszczególnych wydań;
- średni czas trwania pojedynczego wydania, w tym czas trwania warstwy słownej;
- łączny czas trwania w tygodniu, w tym czas trwania warstwy słownej;

- łączny czas trwania w tygodniu treści dotyczących regionu;
- łączny czas trwania powtórek danej audycji w tygodniu;
- informację o obecności lub braku audycji w planie programowym na 2017 r. uzgodnionym pomiędzy KRRiT a nadawcą, jej zgodność z projektowaną tematyką audycji, częstotliwością, czasem trwania i porą emisji;

Pod metryczką każdej audycji znajduje się krótka charakterystyka (opis jej zawartości, formę realizacji, np. dokument, wywiad etc.).

Ponadto opis każdej kategorii audycji (art. 21 ust. 1 ustawy o rtv) jest zakończony informacją o łącznym czasie jej trwania, udziale w badanej tygodniowej próbie, w tym czasie trwania i udziale słowa oraz czasie trwania i udziale treści dotyczących regionu.

Dodatkowo, po opisach poszczególnych kategorii audycji znajduje się informacja o łącznym czasie trwania i udziale w badanej próbie autopromocji (w tym ogłoszenia nadawcy), reklamy i telesprzedaży.

Wybrane dwa dni programu (jeden dzień powszedni i jeden dzień weekendowy) zaprezentowane są w formie spisu audycji (metoda „minuta po minucie”).

Ze względu na zachowanie przejrzystości prezentacji, każdorazowe badanie jakościowe dokonywane na próbie audycji informacyjnych i publicystycznych przy użyciu narzędzia badawczego opisanego w następnym podrozdziale umieszczone zostało bezpośrednio pod metryczką badanej audycji.

Ad. C

Punkt C zawiera opisową ocenę realizacji planów programowych na 2017 rok. Zgodność z planem obejmuje przypisanie audycji do kategorii, czasu trwania audycji, częstotliwości ich nadawania, pory emisji, treść i formę, a także założony udział procentowy kategorii w całości programu i

ewentualnie udział poszczególnych warstw przekazu w próbcie programu. Kategorie przypisane poszczególnym audycjom zawarte w planach programowych nie zawsze odzwierciedlają rzeczywistość, ocenianą na podstawie odstępu, przynależność audycji do dziedziny informacji, publicystyki, kultury, edukacji rozrywki czy sportu. Nieścisłości pojawiać się mogą najczęściej w wypadku audycji informacyjno-publicystycznych, bloków programowych, cykli audycji publicystycznych o tematyce kulturalnej lub edukacyjnej, a także różnie rozumianego pojęcia kategorii „rozrywka”.

Badanie obejmowało jeden tydzień programu, a co za tym idzie, zaplanowane na cały rok wielkości udziału poszczególnych kategorii oraz ich składowych nie muszą znaleźć idealnego odzwierciedlenia w badanej próbie. Odpowiedzialne za odchylenia mogą być na przykład nierównomierności sezonowe ramówek programu. Czynniki te zostały uwzględnione w badaniu stopnia wykonania planu programowego.

W analizie dokonane zostały zarówno oceny odchylenia od założonych planów i ich ewentualny wpływ na jakość programu, jak i modyfikacje planu uzgodnione pomiędzy KRRiT i nadawcą.

Osobno sprawdzone zostało wykonanie powinności programowych nadawcy w zakresie obecności audycji preferowanych i tam gdzie ma to zastosowanie ocena wykonania planu w zakresie obecności treści regionalnych w poszczególnych kategoriach audycji.

Ad. D

Na ocenę jakości programu składa się wiele czynników. Niektóre z nich mają charakter mierzalny a zatem całkowicie wolny od wady subiektywizmu. Większość czynników wpływających na jakość ma jednak charakter niewymierny, choć możliwy do oszacowania w ocenie jakościowej. Ta wieloczynnikowość oceny jakości programu powoduje potrzebę konstruowania narzędzi do jak najlepszego ujęcia i zdefiniowania podstawowych zmiennych wpływających na jakość programu i

poszczególnych jego składowych. Zadanie to dotyczy przede wszystkim audycji informacyjnych i publicystycznych, które wprost, na mocy zapisów ustawy o rtv, muszą spełniać określone wymogi obiektywizmu, zawarte w zasadach pluralizmu, niezależności, bezstronności i wyważenia.

Dodatkowym utrudnieniem w konstrukcji i operacjonalizacji metody oceny jakości programu jest brak obiektywnego wzorca, mogącego stanowić punkt odniesienia w analizie porównawczej. Badania prowadzone nad jakością przekazu medialnego, w tym te zlecane przez KRRIT, miały zwykle charakter analiz porównawczych, w których wybrana próba z korpusu audycji jednego typu obejmowała kilku nadawców¹. Analiza programów nadawcy publicznego sprowadzała się najczęściej do badań nad zmianą struktury gatunkowej programu².

Trudność w skonstruowaniu narzędzia kompleksowej i obiektywnej oceny jakości programu, o której mowa powyżej polega na tym, że punktem odniesienia do analizy jakościowej programu powinien być jakiś modelowy zestaw cech składających się na idealny wzór z punktu widzenia cech założonych w zasadach pluralizmu, niezależności, bezstronności i wyważenia. Taki archetypiczny wzór, idealny model, optymalny fenotyp nie istnieje. Analiza jakości programu w zakresie wypełniania przezeń misji jest więc przybliżeniem, polegającym na wyodrębnianiu wskaźników, możliwych do intersubiektywnego ich wyznaczenia lub mierzenia. Następnie na przypisaniu tych wskaźników jako jednostek operacjonalizujących do czynników (najlepiej uzyskanych w starannej analizie czynnikowej), które są zdefiniowane jako elementy zakładanego efektu jakości programu. Zleceńodawca wskazał na zestaw czynników do oceny jakości audycji informacyjnych i publicystycznych, umożliwiając jednocześnie uzupełnienie tych zestawów o

---

¹ Por. badanie Macieja Mrozowskiego i Tatiany Papadiak—Kuligowskiej (Ekspertyza programów informacyjnych głównych wydań TVP1 Wiadomości, TVN Fakty, Polsat Wydarzenia z okresu 4.02.2016 r. do 11.02.2016 r.)

² Zob. Tomasz Mielczarek, Misja czy komercja – Ewolucja programu Telewizji Polskiej S.A., Zeszyty Prasoznawcze, vol. 56, nr 4, Kraków 2013, Tomasz Mielczarek, Telewizja Polska SA w latach 1994-1996, Zeszyty Prasoznawcze, nr ¾, Kraków 1996, Maciej Mrozowski, Kultura w telewizji publicznej: dylematy misjonarza, Zeszyty Prasoznawcze, nr 3/4, Kraków 1996.

własne propozycje. Wykonawca korzystając z tej możliwości dodał zarówno nowe elementy oceny, jak i sformułował algorytm liczenia sumarycznej procentowej „miary obiektywizmu”.

W rezultacie do analizy jakościowej audycji informacyjnych i publicystycznych użyte zostały następujące zestawy czynników (w tabelach uwzględnione zostały także dodatkowe wskaźniki zaproponowane przez wykonawcę).

Audycje informacyjne:

Pluralizm, bezstronność i wyważenie:

a) Liczba przekazów w jednym wydaniu;
b) Ranga/waga nadana przekazom w serwisie (np. czy na pierwszych miejscach umieszczono ważne informacje krajowe, czy też inne?);
c) Zróżnicowany dobór tematów przekazów ze względu na: geografie (świat-kraj-region) oraz opcję polityczną;
d) Zachowanie proporcji w zakresie: tematów (światowych, krajowych i regionalnych);
e) Zrównoważony udział przedstawicieli partii politycznych;
f) Zrównoważony podział czasu poświęcony poszczególnym przekazom;
g) Obecność lub brak przekazów mieszczących się w kategorii „infotainment”;
h) Obecność lub brak forszpanu (zapowiedzi) przed rozpoczęciem serwisu/dziennika;
i) Neutralność czytającego wiadomości (brak emocjonalnego stosunku do czytanych przekazów, m.in. poprzez stosowanie jednolitej tonacji głosu, a w przypadku telewizji neutralność w zakresie gestu, mimiki twarzy, niefaworyzowanie żadnego z przekazów poprzez okazywanie przychylności/życzliwości, afirmacji lub krytyki);
j) Brak neutralności czytającego (m.in. obecność słów i zwrotów nacechowanych);
k) Wyraźne oddzielenie informacji od komentarza oraz przytaczanie źródeł przekazywanych informacji;
Inne niż ww. wskaźniki zaproponowane przez Wykonawcę:
l) Zawartość informacji własnych (własne wywiady lub uzyskane wypowiedzi, własne źródła informacji, relacje korespondentów z terenu i z zagranicy)

m) Jakość techniczna audycji (słyszalność nagrań, równy poziom dźwięku, brak hałasu lub nadmiaru głosów z tła)
n) Współczynnik przystępności językowej, liczony według polskiego odpowiednika indeksu mglistości Roberta Gunninga – FOG-PL(A)

Audycje publicystyczne:

Pluralizm, bezstronność i wyważenie:

a) Liczba tematów w jednym wydaniu audycji;
b) Różnorodność tematyczna audycji (polityka, sprawy społeczne, gospodarcze, ekonomiczne, krajowe, zagraniczne, etc.);
c) Wyważenie tematów (zachowanie proporcji czasowych dla realizowanych tematów, w zależności od ich rangi);
d) Właściwy dobór uczestników audycji – obecność ekspertów w danej dziedzinie, zachowanie pluralizmu w doborze przedstawicieli partii politycznych;
e) Neutralny sposób przedstawienia uczestników audycji (bez faworyzowania/krytyki kogokolwiek);
f) Zachowanie proporcji czasowych w zakresie wypowiedzi uczestników;
g) Zachowanie przez prowadzącego roli moderatora dyskusji;
h) Niewłaściwe zachowania prowadzącego – stawianie się w roli uczestnika dyskusji, emocjonalność wypowiedzi (używanie słów i zwrotów nacechowanych), przerywanie wypowiedzi innym uczestnikom;

Inne niż ww. wskaźniki zaproponowane przez Wykonawcę:

i) Poprawność językowa prowadzącego (używanie poprawnych form wypowiedzi, wyważony styl języka, błędy, jękanie się, powtórzenia, nieartykułowane dźwięki, niewyraźna mowa)
j) Kompetencje kompozycyjne (umiejętna kontrola tempa i potoczności audycji, metody kontrolowania dynamiki dyskusji, panowanie nad proporcjami części składowych audycji, umieszczenie audycji w kontekście ramówki – zapowiedzi, blocking i stripping). Czynniki te stanowią uzupełnienie punktu „g)” arkusza oceny
k) Obraz audycji na stronie internetowej stacji.

Współczynnik przystępności językowej zaproponowany jako jeden z dodatkowych wskaźników jakości audycji informacyjnych liczony jest według polskiego odpowiednika indeksu mglistości Roberta Gunninga – FOG-PL(A).

Indeks ten jest według standardów polskich (współtwórcą tego standardu jest prof. Walery Pisarek) liczony według wzoru:

$FOG-PL(A) = 0,4 * (\text{średnia liczba słów w zdaniu} + 100 * \text{stosunek liczby słów trudnych do wszystkich słów})$, gdzie A oznacza analizowaną próbę tekstu. Wyższy indeks FOG oznacza większą mglistość tekstu, do którego pełnej czytelności potrzebne jest odpowiednio wyższe wykształcenie. Przykładowo, poziom 6 tekstu oznacza przystępność na poziomie absolwenta szkoły podstawowej, poziom 12 wymaga wykształcenia na poziomie szkoły średniej.

Wykonawcy analizy opracowali także całościowy współczynnik procentowy obiektywizmu audycji $WOI(A)$, liczony według algorytmu, będącego sumą ważoną zakodowanych wskaźników mnożonych przez przypisane im wagi.

$WOI(A) = \sum_{j=1}^n w_j * S_j(A)$, gdzie $WOI(A)$ – oznacza wskaźnik obiektywizmu audycji A, $S_j(A)$ - oznacza wartość surową wskaźnika j dla audycji A, w_j – oznacza wagę wskaźnika j, n – oznacza liczbę wskaźników oceny.

Operacjonalizacja wskaźników, system kodowania i sędziowie kompetentni

Każdy z wymienionych w obu powyższych tabelach wskaźników podlegał dalszemu doprecyzowaniu umożliwiającemu uzyskiwanie spójności ocen różnych osób oceniających. Zdefiniowano w ten sposób system kodowania ocen liczbowych (wartości 0, 1 lub 2) w poszczególnych skalach odpowiadających wyróżnionym wskaźnikom. Dodatkowo wskaźnikom zostały nadane rangi (0,5; 1; 1,5; 2) określające wagę danego czynnika w ocenie całościowej jakości audycji. Poniższe tabele zawierają skrótowe instrukcje kodowania i rangi/wagi wskaźników dla audycji informacyjnych i publicystycznych.

Kodowanie wskaźników jakości audycji informacyjnych

Wskaźniki według kategorii	Kodowanie	Waga indeksu
a) Liczba przekazów w jednym wydaniu;	2=średnio mniej niż 3 minuty na 1 materiał newsowy w serwisie TV a 1 minuta w radiu; 1=mniejsza liczba newsów; 0=skrajnie mała liczba newsów	1
b) Ranga/waga nadana przekazom w serwisie (np. czy na pierwszych miejscach umieszczono ważne informacje krajowe, czy też inne?);	2=pierwszy news na ważny i aktualny temat krajowy (nagłe dramatyczne zdarzenie, polityka, gospodarka) lub zagraniczny (dramatyczne zdarzenie), pierwsze cztery newsy (TV) lub dwa (PR) na temat najważniejszych kwestii danego dnia; 1=pierwszy news na ważny temat zagraniczny, pierwsze cztery newsy na temat najważniejszych kwestii danego dnia; 0=else	2
c) Zróżnicowany dobór tematów przekazów ze względu na: geografie (świat-kraj-region) oraz opcję polityczną;	2=informacje zróżnicowane geograficznie i politycznie; 1=zróżnicowanie geograficzne, wyraźna przewaga informacji na temat jednej opcji politycznej; 0=else	1,5
d) Zachowanie proporcji w zakresie: tematów (światowych, krajowych i regionalnych);	1=prawidłowe proporcje czasowe obecności tematów światowych, krajowych i regionalnych; 0=else	1
e) Zrównoważony udział przedstawicieli partii politycznych;	2=zachowana równowaga udziału przedstawicieli strony rządzącej i opozycji; 1=przedstawiciele jednej ze stron w nieznacznej przewadze; 0=obecni przedstawiciele wyłącznie jednej partii politycznej	1,5

f) Zrównoważony podział czasu poświęcony poszczególnym przekazom;	2=tematy zajmują czas według ważności; 1=nadmiernie rozszerzony jeden z newsów; 0=kilka newsów nadmiernie rozszerzonych lub skróconych	1,5
g) Obecność lub brak przekazów mieszczących się w kategorii „infotainment”;	2=brak materiałów infotainmentowych; 1=jeden materiał o nieznacznym zabarwieniu infotainmentowym w wydaniu weekendowym; 0=obecne materiały infotainmentowe	1
h) Obecność lub brak forszpanu (zapowiedzi) przed rozpoczęciem serwisu/dziennika;	2=jasne zapowiedzi (zajawki) kilku najważniejszych tematów; 1=obecne zapowiedzi ale niepoprawnie lub nieczytelnie sformułowane; 0=brak forszpanu	0,5
i) Neutralność czytającego wiadomości (brak emocjonalnego stosunku do czytanych przekazów, m.in. poprzez stosowanie jednolitej tonacji głosu, a w przypadku telewizji neutralność w zakresie gestu, mimiki twarzy, niefaworyzowanie żadnego z przekazów poprzez okazywanie przychylności/życzliwości, afirmacji lub krytyki);	2=zrównoważona tonacja głosu i poziom emocji prowadzącego; 1=neutralność w tonacji, emocjonalność gestów i mimiki lub odwrotnie; 0=nadmierna afirmacja lub negacja prezentowanych w materiale stanowisk	2
j) Brak neutralności czytającego (m.in. obecność słów i zwrotów nacechowanych);	2=brak słownictwa nacechowanego; 1=pojedyncze słowa lub zwroty nacechowane w tekstach prowadzącego; 0=nadmierna obecność słów nacechowanych	2
k) Wyraźne oddzielenie informacji od komentarza oraz przytaczanie źródeł przekazywanych informacji;	2=w pełni respektowane oddzielanie informacji od komentarza oraz poprawne przywoływanie wiarygodnych źródeł informacji; 1=oddzielanie informacji od komentarza ale błędy lub braki we wskazaniu źródła informacji albo	2

	niewiarygodne źródło informacji; 0=uchybiecie rażąco jednemu lub obu zasadom rzetelnego dziennikarstwa	
l) Zawartość informacji własnych (własne wywiady lub uzyskane wypowiedzi, własne źródła informacji, relacje korespondentów z terenu i z zagranicy)	2=więcej niż jeden news w znacznej mierze oparty o własne wiarygodne źródła informacji (setki, wywiady, relacje korespondentów); 1=jeden news z przywołaniem własnego źródła informacji; 0=brak własnych źródeł informacji	1,5
m) Jakość techniczna audycji (słyszalność nagrań, równy poziom dźwięku, brak hałasu lub nadmiaru głosów z tła)	2=doskonała jakość edytorska audycji (dźwięk, obraz, kadrowanie, montaż, obudowa graficzna); 1=wystarczająca jakość edytorska; 0=błędy techniczne	1,5
n) Współczynnik przystępności językowej, liczony według polskiego odpowiednika indeksu mglistości Roberta Gunninga – FOG-PL(A)	2=wartość FOG od 7 do 12; 1=wartość FOG od 13 do 15; 0=wartość FOG powyżej 15	1

Kodowanie wskaźników jakości audycji publicystycznych

Wskaźniki według kategorii	Kodowanie	Waga indeksu
a) Liczba tematów w jednym wydaniu audycji;	2=optimalna liczba tematów w audycji lub aspektów jednego tematu; 1=poprawna liczba tematów z nadmiernie rozbudowanym jednym z nich; 0=zbyt mała liczba tematów	1

b) Różnorodność tematyczna audycji (polityka, sprawy społeczne, gospodarcze, ekonomiczne, krajowe, zagraniczne, etc.);	2=róźnicowanie tematyczne; 1=jeden temat dominujący z wieloma wyraźnie wyróżnionymi aspektami; 0=jeden temat omawiany jednoaspektowo	1
c) Wyważenie tematów (zachowanie proporcji czasowych dla realizowanych tematów, w zależności od ich rangi);	2=proporcje czasu poświęconego na poszczególne tematy (aspekty) właściwie dobrane do ich rangi; 1=nadmierny czas poświęcony jednemu z tematów (aspektów); 0=proporcje czasu na poszczególne tematy (aspekty) zaburzone	1,5
d) Właściwy dobór uczestników audycji – obecność ekspertów w danej dziedzinie, zachowanie pluralizmu w doborze przedstawicieli partii politycznych;	2=pluralizm w doborze uczestników audycji lub uzasadniona charakterem audycji obecność jednego przedstawiciela partii politycznych; 1=uczestnicy lub uczestnik audycji nie jest politykiem (ekspert); 0=nieuzasadniony brak pluralizmu w doborze gości	1,5
e) Neutralny sposób przedstawienia uczestników audycji (bez faworyzowania/krytyki kogokolwiek);	1=przedstawienie jednolite; 0=przedstawianie z komentarzem lub złośliwością	2
f) Zachowanie proporcji czasowych w zakresie wypowiedzi uczestników;	1=proporcje czasu wypowiedzi rozłożone równomiernie; 0=wyraźna przewaga czasu trwania wypowiedzi jednej z obecnych stron	2
g) Zachowanie przez prowadzącego roli moderatora dyskusji;	2= pytania o fakty i o opinie, rzeczowe komentarze; 1=zadawanie wyłącznie pytań o opinie; 0=nadmierna aktywność, niepotrzebne komentarze;	2

h) Niewłaściwe zachowania prowadzącego – stawianie się w roli uczestnika dyskusji, emocjonalność wypowiedzi (używanie słów i zwrotów nacechowanych), przerywanie wypowiedzi innym uczestnikom;	2=zrównoważona tonacja głosu i poziom emocji prowadzącego, nieliczne słowa nacechowane; 1=dostrzegalna w głosie życzliwość wobec któregoś z prezentowanych stanowisk; 0=nieuzasadnione zróżnicowanie tonu i emocjonalności głosu prowadzącego, nadmierna afirmacja lub negacja prezentowanych w materiale stanowisk	2
i) Poprawność językowa prowadzącego (używanie poprawnych form wypowiedzi, wyważony styl języka, błędy, jąkanie się, powtórzenia, nieartykułowane dźwięki, niewyraźna mowa)	2=bezbłędny język prowadzącego, poprawna wymowa i styl; 1=nieliczne błędy językowe; 0=błędy, jąkanie się, powtórzenia, nieartykułowane dźwięki, niewyraźna mowa	1,5
j) Kompetencje kompozycyjne (umiejętna kontrola tempa i potoczności audycji, metody kontrolowania dynamiki dyskusji, panowanie nad proporcjami części składowych audycji, umieszczenie audycji w kontekście ramówki – zapowiedzi, blocking i stripping). Czynniki te stanowią uzupełnienie punktu „g)” arkusza oceny	2=opanowana kontrola tempa audycji, jej struktury, proporcji czasowych, odniesienia do innych elementów ramówki programu; 1=nieliczne błędy w kontroli kompozycji audycji; 0=brak kompetencji kompozycyjnych, nieumiejętne prowadzenie audycji	1,5
k) Obraz audycji na stronie internetowej stacji.	2=wyczerpujące i szybko zamieszczone informacje o audycji na stronie internetowej nadawcy, czytelny dostęp do tych informacji i do zapisu samej audycji; 1=obecne informacje o audycji na stronie internetowej, ale niepełne i trudne do znalezienia; 0=brak informacji o audycji na stronie nadawcy	1

Rangi (wagi wskaźników) zostały nadane w efekcie badania fokusowego przeprowadzonego z udziałem grupy ekspertów z dziedziny medioznawstwa

odpowiedzialnych za kontrolę jakości przeprowadzonego monitoringu. Uzyskane skalowania dwóch zestawów czynników oceny jakości (dla audycji informacyjnych i publicystycznych) dokonane przez ośmiu sędziów kompetentnych poddane zostały analizie zgodności. Zastosowana została metoda liczenia miary zgodności Alfa Krippendorfa. Uzyskany został satysfakcjonujący wynik pozwalający przyjąć nadanie wag czynnikom za uzgodnione. Wynik tego uzgodnienia zawiera się w trzeciej kolumnie powyższych tabel.

Przeprowadzone zostało następnie badanie spójności ocen sędziów kompetentnych w odniesieniu do kilku wybranych audycji pilotażowych (informacyjnych i publicystycznych). Na części z tych audycji dokonano oceny w parach sędziów oceniających, poprzez zastosowanie triangulacji. Wszystkie te testy wykazały zasadniczą spójność kodowania a zatem zgodność sędziów kompetentnych także w tym zakresie.

Algorytm obliczania „współczynnika obiektywizmu” WOI (A) wyrażany był procentowo, przy przyjęciu za 100% maksymalnych możliwych ocen do uzyskania w każdej skali. W celach ilustracyjnych, bardziej niż interpretacyjnych, autorzy badania posłużyli się słowną interpretacją wyniku procentowego, przyjmując, że ocena powyżej 90% może być uznana za „bardzo wysoką”, od 80% do 90% za „wysoką”, od 70% do 80% za „niezbyt wysoką” a poniżej 70% za „niską”. Współczynnik WOI (A), jako wielkość liczbowa, służyła także w określeniu średnich wyników dla poszczególnych prowadzących audycje bądź czytających serwisy informacyjne, a następnie dla poszczególnych audycji osobno i sumarycznie dla obu głównych kategorii audycji.

Badana próba

Jednostką podlegającą analizie jakościowej była pojedyncza audycja, w wypadku audycji informacyjnych zwykle składająca się z szeregu newsów (wydzielonych informacji, w terminologii zleceniodawcy nazywanych „przekazami”). Ze względu na charakter i cel analizy ocenie nie podlegały

pojedyncze newsy (elementy składowe audycji informacyjnych) z osobna, zatem wnioski z analizy jakościowej w mniejszym stopniu dotyczą pracy autorów pojedynczych „przekazów” (reporterów, researcherów, operatorów, montażystów), a w większym wydawców i redaktorów audycji i, w stopniu najwyższym, lektorów („anchorów”, gospodarzy audycji, czytających). W wypadku audycji publicystycznych ocena jakościowa nie dotyczy zachowania gości, zaproszonych uczestników, skupia się natomiast na pracy gospodarzy audycji i, w mniejszym stopniu, ich redaktorów i wydawców.

Do zanalizowania jakościowego badanych prób tygodniowych programu wybrano pełne próby audycji informacyjnych oraz zróżnicowane próby audycji publicystycznych. Próbą przyjętą przez dobór celowy do wieloczynnikowej analizy jakościowej ze względu na pluralizm, bezstronność, niezależność i wyważenie w zakresie audycji informacyjnych jest zestaw wszystkich 134 *Serwisów informacyjnych* nadawanych o pełnych godzinach oraz wszystkie *Skróty wiadomości*, czyli skrócone wersje serwisów informacyjnych nadawane w porannym i popołudniowym *prime time*. Pozostałe audycje informacyjne: *Serwis ekonomiczny*, *Serwis pogody*, *Za kółkiem* są serwisami specjalistycznymi (ekonomia, sport, sytuacja na drogach) i choć oczywiście wspierają misję informacyjną i edukacyjną nadawcy publicznego, nie stanowią o pluralizmie, bezstronności, niezależności i wyważeniu. Audycje poświęcone wspieraniu organizacji pożytku publicznego i kampanii społecznych (*Audycja o 1%*, *My decydujemy*) także takiego waloru w zakresie wskazywania na spełnianie jakościowych parametrów misji nie posiadają. Audycja *Tydzień w parlamencie* umieszczona w planach programowych przez nadawcę w obu kategoriach (informacja i publicystyka) została oceniona według kryteriów publicystycznych w raporcie i zaliczona do kategorii publicystyki (ma charakter informacyjno-publicystyczny). Z podanych powodów dobrana celowo znacząca ilościowo próba do analizy wieloczynnikowej spełnia kryteria reprezentatywności dla kategorii informacji.

Przy okazji analizy jakościowej najważniejszej audycji informacyjnej jaką jest codzienny *Serwis informacyjny* policzone zostały parametry rozproszenia

wyników współczynnika obiektywizmu dla całego korpusu tej audycji. Podstawowe parametry statystyczne wskazują na dużą spójność zmiennej określonej przez całościowy współczynnik obiektywizmu w całej badanej populacji (umiarkowane odchylenie standardowe 6,08 oraz niski współczynnik zmienności 7,53%). Biorąc pod uwagę sprawdzoną i zapewnioną w fazie przygotowawczej badań zgodność ocen sędziów kompetentnych spójność wymienionej zmiennej zapewnia jej dużą moc opisową, wyjaśniającą i predykcyjną w określaniu poziomu obiektywizmu zdefiniowanego przez stosowany w badaniach algorytm.

Dobór zestawu audycji publicystycznych do całościowego badania według zestawu parametrów oceny jakości z punktu widzenia wypełniania misji określonej w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz.U.2016.639 ze zmianami) miał również charakter celowy, ale w wariancie kwotowym. Z wszystkich audycji publicystycznych zostały zbadane przede wszystkim te, które są kluczowe z racji przypisania do podkategorii audycji zawierających stanowiska partii politycznych, związków zawodowych i związków pracodawców w węzłowych sprawach publicznych (*Gość po ósmej*, *Puls miasta*, *Tydzień w parlamencie*). Z pozostałych audycji publicystycznych przyjęto do badania audycje *Pierwszy dzień tygodnia*, *Gość po ósmej*, *Tacy sami*, *Czas seniora* oraz *Debatę Radia Łódź i TVP Łódź*. Zestaw ten zawiera trzy najważniejsze audycje cykliczne w programie Radia Łódź: poranna audycja *Gość po ósmej* (forma wywiadu), popołudniówka *Puls miasta* (forma magazynowa relacji reporterskich) oraz nieplanowana ale opiniotwórcza audycja wieczorna *Debata Radia Łódź i TVP Łódź* (forma dyskusji na żywo). Oprócz tego zanalizowano pojedyncze niedzielne wydanie audycji *Na dzień dobry* występujące pod nazwą *Pierwszy dzień tygodnia*, cotygodniową audycję na tematy poświęcone niepełnosprawności *Tacy sami*, audycję *Czas seniora* oraz prowadzoną w formie cotygodniowej sobotniej debaty audycję *Tydzień w parlamencie*. Zatem w doborze kwotowym uwzględniono zarówno kryterium formy audycji (debata, wywiad), jak i porę nadawania (pasmo poranne, pasmo popołudniowe, pasmo wieczorne) oraz cykliczność (audycje codzienne, audycje w cyklu

tygodniowym) i dzień tygodnia (dni powszednie i weekendowe). Tak dobrana próba spełnia zatem wymogi reprezentatywności.

Opisowa ocena sumaryczna

Poza wieloczynnikową opisową analizą poszczególnych audycji, zawartą w części B raportu, podsumowane zostały uwagi zawarte w tych szczegółowych analizach dotyczące w szczególności:

W wypadku audycji informacyjnych:

- Obszaru geograficznego najczęściej obecnego w przekazie informacyjnym nadawcy.
- Najczęściej pojawiającej się tematyki i ewentualnych dysproporcji w nadanych tej tematyce rangach (miejsce w audycji, czas poświęcony).
- Gatekeepingu – obecności najważniejszych kwestii i ich atrybutów, kolejności ich umieszczenia w serwisie.
- Źródła inspiracji newsa i jego aktualności.
- Stopnia uramowienia przekazu (jednostronność lub wielostronność przekazu).
- Stopnia złożoności poszczególnych newsów (zrozumiałość całości przekazu, logika poszczególnych elementów newsa – setki, voice-over, komentarze z offu, stand-upy, wprowadzenia prowadzącego).
- Ogólnej oceny tempa i konstrukcji audycji (liczba newsów, proporcje czasu, dyscyplina w czasie rozpoczęcia i zakończenia, poprawności forszpanów).
- Formy przekazu (wiadomość czytana, relacja reporterska, relacja reporterska z setkami, relacja live, materiał archiwalny, felieton filmowy, impresja).
- Stopnia samodzielności w przygotowywaniu serwisów informacyjnych (udział materiałów i relacji własnych).
- Szerokości źródeł informacji – liczby korespondentów w terenie, liczby korespondentów z kraju i z zagranicy, informacje z mediów społecznościowych.
- Bezstronności w prezentowanych opiniach (proporcje udziału ewentualnych stron politycznych, obecność lub brak pozawerbalnych sugestii obrazem lub dźwiękiem, obecność ocen wartościujących w tekstach offu).

- Zachowania podstawowych reguł dziennikarstwa informacyjnego (zasada oddzielania komentarza od informacji, poprawne przytaczanie źródeł informacji, prezentacja faktów, ich przyczyn i skutków).
- Neutralności w czytaniu wiadomości (pod względem tonu, emocji, tempa).
- Poprawności językowej i poziomu przystępności przekazu.
- Oprawy graficznej i wizualnej (w wypadku programu telewizyjnego – infografiki, belki, animacje).
- Zdarzających się błędów konstrukcyjnych i technicznych.

W wypadku audycji publicystycznych:

- Staranności kompozycyjnej prowadzącego lub prowadzących (zapowiedź i prezentacja uczestników, liczba przerw i dopowiedzeń, kontrola tempa i proporcji tematów i pojedynczych wypowiedzi).
- Zrównoważonego podziału czasu audycji (pomiędzy uczestników, pomiędzy tematy i ich aspekty).
- Neutralności i bezstronności prowadzącego (w doborze tematów, doborze uczestników, w tonie wypowiedzi, obecności emocji).
- Poprawności warsztatowej (kompetentne zadawanie pytań, unikanie komentarza, pytanie o fakty i opinie).
- Poprawności językowej w zakresie wymowy, formy wypowiedzi, mowy ciała, intonacji).
- Obecności zapisu audycji i jej obrazu na stronie internetowej nadawcy.

Wskazane zostały też walory i niedostatki, mocne i słabe strony całości programu w realizacji zadań ustawowych i planów programowych.

D. Opisowa ocena jakości programu

Walory i mocne strony

Aspekt informacyjny

- W serwisach informacyjnych duży udział treści dotyczących regionu.
- W porannych audycjach oraz godzinach popołudniowych (prime time) serwis informacyjny i informacje dla kierowców pojawiają się co pół godziny.

Aspekt komentatorski

- Do debat publicystycznych zapraszani są kompetentni uczestnicy, reprezentatywni dla swoich ugrupowań.
- Cenna inicjatywa wspólnych debat emitowanych na żywo z TVP3 Łódź.
- Proporcjonalne rozłożenie tematów i poprawna moderacja dyskusji w audycjach publicystycznych.

Aspekt oddziaływania społecznego

- Częste audycje z czynnym udziałem słuchaczy i konkursy skierowane dla nich.
- Akcje aktywizujące skierowane do słuchaczy z zachętą do kulturalnego spędzania czasu (na przykład konkursy z nagrodami w formie biletów lub książek).
- Spora liczba zróżnicowanych audycji edukacyjnych dla słuchaczy w różnym wieku.
- Promowanie życia kulturalnego w regionie, przedstawianie lokalnych artystów i ich twórczości.
- Częste relacje z własnych (organizowanych pod patronatem Radia Łódź) regionalnych wydarzeń społecznych i kulturalnych.
- Duża atrakcyjność i bogaty wybór audycji kulturalnych.

Aspekt rozrywkowy

- Audycje muzyczne ze zróżnicowanymi gatunkami muzycznymi, dla każdej grupy odbiorców.
- Spory wybór audycji edukacyjnych i poradnikowych z zakresu prawa, ekologii, zdrowia, gastronomii, dla osób o różnych zainteresowaniach.

Niedostatki i słabe strony

Aspekt informacyjny

- Niski udział treści regionalnych w większości audycji nie informacyjnych (mimo chwalebnych przykładów audycji o dużym ich nasyceniu).

- W przekazach informacyjnych nie zawsze zachowany jest pluralizm, cytowane są głównie wypowiedzi tylko jednej opcji politycznej.

Aspekt komentatorski

- Prowadzący nie zawsze przedstawiają uczestników zabierających głos podczas trwania rozmowy lub debaty w audycjach publicystycznych.

Aspekt komunikacyjny

- W audycjach brakuje zwykle zapowiedzi kolejnych edycji audycji i dalszych części programu (blocking, stripping).

- Ubogi obraz audycji publicystycznych na stronie internetowej stacji.

Aspekt rozrywkowy

- Mały wybór planowych różnorodnych audycji sportowych.

- Stosunkowo mała różnorodność audycji rozrywkowych i muzycznych audycji nocnych.

Ocena realizacji zasad pluralizmu, bezstronności i wyważenia

Audycje informacyjne

Serwis informacyjny jest wystarczająco zróżnicowany geograficznie i tematycznie. Wiadomości z zakresu polityki międzynarodowej i krajowej pojawiają się często w ramówce audycji, zwykle w formie gotowych relacji agencyjnych. W wielu wypadkach w serwisie pierwszeństwo ma news regionalny, często eksploatowany w kolejnych wydaniach serwisu (lecz najczęściej nie w bezpośredniej sekwencji godzina po godzinie). Zdarzają się wydania serwisu w całości na tematy regionalne, co jest poprawne w rozgłośni radi regionalnego. Autorzy serwisu sięgają niezbyt często do relacji otrzymywanych przez lokalnych korespondentów w formie nagrań, relacji reporterskich, jeszcze rzadziej w postaci wejść na żywo.

Gatekeeping jest poprawny, zwykle pojawienie się materiału na pierwszym miejscu serwisu jest właściwe, następne informacje umieszczane są w kolejności rangi. W serwisie niemal nieobecne są tematy infotainmentowe.

Pojedyncze newsy najczęściej oscylują długością trwania wokół jednej minuty, z nielicznymi wyjątkami w wypadku dłuższych i wielowątkowych relacji reporterskich, a także pełniejszych korespondencji zagranicznych. Wielokrotnie serwis zawiera też informacje fleszowe, kilkunastosekundowe. Serwisy informacyjne są utrzymane w dobrym tempie, także dzięki bardzo szybkiemu tempu czytania newsów przez lektorów. Serwisy rozpoczynają poprawnie sformułowane forszpany, zawsze krótkie, ale zrozumiałe, zawsze trzy.

Relacje są przygotowywane technicznie bez zarzutu. Niekiedy jedynie niska jest jakość połączeń telefonicznych i nagrań z miejsca zdarzenia (nadmierne szumy z tła, nierównomierny poziom dźwięku).

W serwisie na ogół starannie oddzielona jest część informacyjna od komentatorskiej. Tę drugą stanowią najczęściej odtworzone, a rzadziej przytoczone przez czytającego opinie zagranicznych, krajowych i lokalnych polityków i ekspertów. Bardzo rzadko i nigdy w sprawach politycznych przekazywany jest głos osób z ulicy (vox populi, sonda uliczna).

Poważnym minusem audycji jest to, że kolejne pojedyncze serwisy zawierają często cytaty lub wypowiedzi tylko jednej strony politycznej, choć wydawcy starają się (co widać w nagraniach), by w kolejnych wydaniach serwisu pojawiła się opinia przeciwstawnej strony. Jest to jednak nie najlepsza metoda wypełnienia zasady pluralizmu.

Błędem technicznym zdarzającym się w wypadku tej audycji było też rozpoczynanie serwisów kilkanaście sekund przed czasem lub z opóźnieniem kilkunastosekundowym.

W serwisie, poza pojedynczymi wypadkami, poprawnie podane są wiarygodne źródła informacji. Pojedyncze błędy w tym względzie pojawiły się kilka razy poprzez niewskazanie opcji politycznej lub przynależności partyjnej

miejscowych polityków. Słuchacze miejscowi zapewne z afiliacją takich osób nie mieli problemu, jednak postronny odbiorca nie uzyskał wystarczającej informacji.

Wszyscy lektorzy czytają informacje bez słów nacechowanych, bez komentatorskich podprowadzeń, jednolitą intonacją, bez udziału emocji. Używają języka zrozumiałego, unikają dłuższych zdań, skomplikowanego słownictwa i kolokwializmów. Poziom mglistości języka używanego przez serwisantów mieści się zawsze w normie zrozumiałości przeciętnego słuchacza (poziomy od 7 do 12 w polskiej skali Gunninga).

Informacje umieszczone w serwisie porannym lub południowym kopiowane są często bez zmian jako elementy serwisu popołudniowego i wieczornego (nieobecny *update*), nawet wtedy, gdy są relacją własną. Świadczy to o niepełnym wykorzystaniu potencjału własnych źródeł informacji.

Równy i wysoki poziom warsztatowy czytających serwis potwierdzają wyniki w analizie jakościowej poziomu obiektywizmu mieszczące się wszystkie powyżej 80%.

Wyniki w ocenie sumarycznej skali obiektywizmu dla audycji informacyjnej przedstawia poniższa tabela:

Prowadzący	Kategoria	Nazwa audycji	Średnia ocen
Monika Czerska	Informacja	Serwis informacyjny	81,99%
Marcin Mendelbaum	Informacja	Serwis informacyjny	86,95%
Beata Janowska	Informacja	Serwis informacyjny	80,14%
Jarosław Manowski	Informacja	Serwis informacyjny	80,50%
Kuba Kaleta	Informacja	Serwis informacyjny	84,55%

Audycje publicystyczne

Goście zapraszani są na debaty i inne programy publicystyczne we właściwym zróżnicowanym doborze. Reprezentują różne opcje polityczne lub różne specjalności, a podczas audycji prowadzący wszystkim udostępniają zwykle podobną ilość czasu. Prowadzący, z niewielkimi wyjątkami, w sposób wyważony i bezstronny prowadzą dyskusję, a umiejętności kompozycyjne pozwalają im na kontrolowanie czasu, struktury i tempa audycji. Poniższa analiza dotyczy trzech wybranych, reprezentatywnych dla programu stacji audycji publicystycznych. W tabeli znajdują się oceny współczynnika obiektywizmu uzyskane przez poszczególnych prowadzących.

Prowadzący	Kategoria	Nazwa audycji	Średnia ocen
Jarosław Manowski	Publicystyka	Debata Radia Łódź z TVP Łódź	58,33%
	Publicystyka	Puls miasta	87,5%
Razem Jarosław Manowski			72,91%
Kuba Kaleta	Publicystyka	Gość po ósmej	53,33%
Przemysław Naze	Publicystyka	Gość po ósmej	77,22%
	Publicystyka	Tydzień w parlamencie	48,33%
Razem Przemysław Naze			62,77%
Marcin Mendelbaum	Publicystyka	Puls miasta	91,67%
Maciej Trojanowski	Publicystyka	Gość po ósmej	93,33%
	Publicystyka	Debata Radia Łódź z TVP Łódź	86,67%
Łącznie Maciej Trojanowski			90,00%
Agata Gwiazdała	Publicystyka	Debata Radia Łódź z TVP Łódź	83,33%
Małgorzata Warzecha	Publicystyka	Pierwszy dzień tygodnia	96,67%
Wojciech Muzal	Publicystyka	Debata Radia Łódź z TVP Łódź	60,00%

„Gość po ósmej”

Audycja „Gość po ósmej” jest bardzo dobrze prowadzona przez Macieja Trojanowskiego. Moderowanie opanowane, wprowadzenie z elementami humoru, tok rozmowy utrzymany w dobrym, spokojnym tempie, z kontrolą czasu, nieliczne przerywania (dwa razy w całej audycji) i dopowiedzenia.

Prowadzący pozwala mówić rozmówcy bardzo konkretnie. Czasem sam przytacza fakty, jest do rozmowy dobrze przygotowany. Wywiad zyskuje na jakości przez przyjęcie przez dziennikarza roli reprezentanta opinii publicznej i zainteresowanych tematem mieszkańców (gościem audycji był burmistrz Ozorkowa).

Wywiad z porannym gościem rozgłośni prowadzony jest zaledwie poprawnie przez red. Przemysława Naze. Redaktor zmienia styl prowadzenia z audycji na audycję. W rozmowie poniedziałkowej występuje w roli współeksperta, co nie zawsze skutkuje pozytywnie, bowiem wywiad, w którym rozmówcy podpowiada się gotowe tezy nie jest produktem atrakcyjnym dla odbiorcy. Prowadzący przerywa nadmiernie niektórym swoim gościom, dopowiadając i podpowiadając tezy. W jednej z rozmów użył nacechowanego określenia „tego rządu”. Z kolei czwartkowy wywiad prowadzony jest z pozycji rozmówcy spolegliwego, cierpliwie wysłuchującego rozmówcy, grzecznego i potakującego. Warsztatowo taka rozmowa razić może szablonowością pytań, zwykle zaczynających się od „Czy”. Wywiad sprzyjający, bierny nie jest warsztatowym ideałem. Prowadzący bez wątpliwości i zastrzeżeń przyjmuje wypowiedzi, które są spin-offowaniem tematu protestu. W efekcie gość (wiceprezydent miasta) uzyskuje przewagę narzucając narrację w kierunku niedoceniań przez protestujących „łaskawej” oferty urzędu (chodzi o podwyżkę opłat czynszowych za mieszkania komunalne w mieście). Spora liczba dopowiedzeń i przerw w tej audycji nie powtórzyła się następnego dnia. Piątkowy wywiad jest bowiem z kolei prowadzony w trybie gawędziarskim, swobodnie, bez przerw i wtrąceń. Atmosferę swobody w wywiadzie podkreśla obecność kolokwialnych określeń typu „Tąpnięcie”, „notorycznie”, „pod kreską”.

Znacząco niska ocena poziomu prowadzenia tej samej audycji przez Kubę Kaletę wynika z licznych błędów warsztatowych. Liczne potknięcia przy przedstawianiu spóźnionego gościa (trzykrotne pomyłki przy prezentacji) Prowadzący niepotrzebnie mówi obszernie o spóźnieniu. Zadaje pytania i dopowiedzenia ogólnikowe, świadczące o nieprzygotowaniu do rozmowy.

Moderowanie jest na początku chaotyczne, później opanowane, z kontrolą czasu, ale koniecznością wcześniejszego skończenia. Prowadzący wprowadza mylne tropy w dyskusji. Używa zwrotów potocznych nacechowanych („na wyrost”, „studzić emocje”, „pokerowa twarz”, nie zawsze poprawnego języka. Zająknięcia i atmosfera pośpiechu wprowadzana przez prowadzącego audycję dopełnia listę wad tej audycji i uzasadnia niską jej ocenę jakościową w wypadku tego prowadzącego.

„Debata z TV Łódź”

Audycja ta to wieczorny ważny punkt programu w zakresie publicystyki, nie zawarty wcześniej w planach programowych. Jest przygotowywany wspólnie z lokalnym oddziałem telewizji publicznej, co wywołuje trudność prowadzenia, współprowadzenia na obu antenach równoległe na żywo. Z czterech osób współprowadzących ze strony Radia Łódź w badanym tygodniu pozytywnie wyróżniają się Maciej Trojanowski i Agata Gwizdała. Bardzo niskie oceny uzyskali natomiast Jarosław Manowski i Wojciech Muzal. Ten pierwszy nie jest samodzielnie odpowiedzialny za niskie wyniki, ponieważ wpływ na to miał też dobór rozmówców i specjalny, okolicznościowy charakter debaty. Czterech uczestników reprezentowało tę samą sferę mediów. Pluralizm polityczny nie został zachowany, choć jest częściowo wytłumaczalny okolicznościowym charakterem audycji. Pierwsza kwestia marginalna (dotycząca otwarcia nowego studia) została omówiona nadmiernie rozwlekle. Pozostałe części w odpowiedniej proporcji, z wyjątkiem ostatniego wątku, który niepotrzebnie wprowadzony został kilkanaście sekund przed planowanym zakończeniem audycji. Prowadzący od 24 minuty tracą kontrolę nad tokiem debaty i nie potrafią zapanować nad wielogłosem i chaotycznymi przepychankami słownymi. Brak interwencji zamienia debatę w sprzeczkę o nieistotne szczegóły, a przekrzykiwanie trwające 2 minuty dotyczy przydziału pieniędzy z abonamentu. Kolejna minuta jest kłótnią o obecność w mediach disco polo. Poprawny zwykle język, ton i styl prowadzących audycję traci na ocenie przez przykre błędy językowe prowadzącego: „cudzysłowiu”, „zarówno..., i ...”.Zostawienie na ostatnią

chwile, w sytuacji już rozpoczętego żegnania się, istotnego wątku przez współprowadzącą jest dużym błędem (częściowo obciążającym drugiego prowadzącego), bowiem audycja została przedłużona poza zaplanowany czas o minutę.

Za podobnie niską ocenę jakości debaty współprowadzonej przez Wojciecha Muzala odpowiada głównie jego partnerka z lokalnej telewizji, która z nadmierną swobodą i dezynwolturą podeszła do rozmowy publicznej, od początku odnosząc się do gości jak do starych znajomych („Moi mili koledzy!”). Współprowadząca natrętnie przerywa niedopowiedziane do końca wątki. Mówi do gości poufale, po imieniu, stwarza atmosferę nadmiernie nieformalną. Zarówno temat, jak i sposób prowadzenia rozmowy ilustrowanej fotografiami stają się wybitnie nieatrakcyjne z punktu widzenia słuchacza radiowego. Na końcu audycji następuje przerwanie z powodu kończącego się czasu. Prowadząca oznajmia to zbyt prostolinijnie: „Stawiamy kropkę, bo wydawca będzie nas szarpał brutalnie”.

Dwaj pozostali współprowadzący uzyskali ocenę znacząco wyższą. Potrafiliby z wyczuciem panować nad kompozycją debaty, nawet w trudnych warunkach obecności aż sześciu osób w studiu (politycy i eksperci) – w wypadku audycji z udziałem Macieja Trojanowskiego. Agata Gwizdała miała zadanie łatwiejsze, prowadząc rozmowę na tematy nie związane z polityką, dotyczące feminizacji języka. Wykazała rzeczywiście zdolność do słuchania wypowiedzi uczestniczek debaty i zadawania kompetentnych, dobrze przygotowanych pytań.

Przykrym błędem popełnianym w trakcie debat jest przedstawianie uczestników jedynie na początku, i nie przypominanie tych prezentacji przed kolejno zabierającymi głos, co w wydaniu radiowym powoduje trudność w przypisaniu wypowiedzi do osoby.

„Pierwszy dzień tygodnia” (nazwa nie umieszczona w planie programowym, stanowi niedzielne wydanie audycji „Na dzień dobry”)

Prowadzącą audycję jest Małgorzata Warzecha. Wszystkie elementy dobrego warsztatu dziennikarki znalazły odzwierciedlenie w sumarycznej ocenie skali obiektywizmu prowadzonej przez nią audycji (93,33%). Moderowanie audycji jest spokojne, opanowane, w dobrym tempie, z kontrolą czasu. Pytania wskazują na dobre przygotowanie do audycji. Dyskretne podsuwanie tematów do dalszej rozmowy pomaga w utrzymaniu odpowiedniej kompozycji całości. Prowadząca potrafi w odpowiednim momencie postawić się w roli partnera rozmowy. Audycję prowadzona w formie rozmowy ilustrował archiwalny reportaż radiowy, o dobrej jakości technicznej, jednak z błędem newskazywania nazwisk osób wypowiadających się.

Puls miasta (w zapowiedziach i przez prowadzących używana jest nazwa „Puls miasta i regionu”)

Audycja obszerna, o formie magazynu reporterów, prowadzący ją gospodarze bloku (Jarosław Manowski – dwukrotnie i Marcin Mendelbaum - trzykrotnie) nie mają wielkiej roli moderacyjnej do odegrania, kontrolując jedynie zapowiedzi i tempo wprowadzania materiałów informacyjnych reporterów radiowych.

Tematy do audycji stanowią podsumowanie dnia we wszystkich ważnych aspektach – polityki lokalnej, spraw społecznych, potrzeb mieszkańców, oferty kulturalnej. Tematy zajmują czas odpowiedni do ich rangi. W audycji zapowiedzi i teasery pojawiają się wielokrotnie, pozwalając na utrzymywanie uwagi słuchaczy w audycji o dużej dozie muzyki. W wielu wypadkach relacje (czasem wejścia na żywo) są przedłużeniem spraw prezentowanych w serwisach informacyjnych. Przekaz jest obiektywny, komentarze prowadzących oszczędne. W trakcie dwóch godzin audycji każdorazowo pojawiają się po trzy tematy w jednej godzinie.

Tydzień w parlamencie

Dyskusja redakcyjna z udziałem lokalnych parlamentarzystów głównych ugrupowań sejmowych. Audycja o wysokiej temperaturze emocji,

dotatkowo źle prowadzona przez dziennikarza stacji – Przemysława Naze. Składa się na to nie tylko emocjonalny ton prowadzącego audycję, ale także chaotyczne prowadzenie, z niewidoczną kontrolą czasu z wyjątkiem końcówki audycji. Prowadzący początkowo występuje w roli wprowadzającego tematy do rozmowy. Od połowy audycji stoi jednak w roli strony sprzyjającej jednej z uczestniczek dyskusji - postance PO. Prowadzący w niepoprawny sposób prowadzi rozmowę, opowiada się wyraźnie po stronie jednego gościa audycji. Niejednokrotnie polemizuje z postem PiS, wtórując jednocześnie wypowiedziom przedstawicielki PO, dopowiadając, popierając jej zdanie, a przyciskając agresywnie i emocjonalnie do muru drugiego z uczestników debaty. Nie dopuszcza do polemiki ze strony posta PiS ("ale nikt panu nie przerywa, czekam spokojnie" a jednocześnie: „dajmy dokończyć pani poseł”).

Dwukrotnie próbuje przerwać emocjonalną część rozmowy ale bezskutecznie. W sumie przerywa (głównie postowi PiS) aż 27 razy podczas audycji – stanowczo za dużo. Sprawia to w efekcie wrażenie chaosu i braku bezstronności czy dystansu.

Formułuje tezy polemiczne i ocenne, sam stając się stroną a nie neutralnym prowadzącym („Caracale zostały wykończone”, „pan minister Macierewicz obiecał”, „ale nie ma czego remontować!”, „na helikoptery sobie poczekamy”). Wypowiedzi są w tonie podniesionego głosu, niekiedy agresywne i wyzywające („Bo?!” – skierowane do posta z PiS).

Obecność zwrotów i słów nacechowanych, poufalitych („Niech pan nigdy nie mówi nigdy”, „czy musimy zaglądać Polakom do łóżka?”). Uzyskana przez prowadzącego skrajnie niska ocena poziomu współczynnika obiektywizmu (48,33%) zaważyła na sumarycznej ocenie jakości audycji publicystycznych.

W poniższej tabeli umieszczone są sumaryczne średnie wyniki poszczególnych badanych jakościowo audycji i ich kategorii:

Nazwa audycji	Kategoria	Średnia ocen
Serwis wiadomości	Informacja	82,83%

Gość po ósmej	Publicystyka	75,67%
Debata wspólna radia Łódź z TVP Łódź	Publicystyka	72,08%
Pierwszy dzień tygodnia	Publicystyka	96,67%
Puls miasta	Publicystyka	90,00%
Tydzień w parlamencie	Publicystyka	48,33%

Nazwa kategorii	Średnia ocen kategorii
Informacja	82,83%
Publicystyka	76,55%

Wyniki liczbowe uzyskane w sumarycznej wieloczynnikowej skali obiektywizmu potwierdzają ogólny dobry wynik analizy jakościowej realizacji zasad pluralizmu, bezstronności i wyważenia audycji składających się na program Radia Łódź S.A. w badanym tygodniu.